

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 119/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Roman Gašparík, s. r. o., za ktorú koná JUDr. Roman Gašparík, Bernolákova 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 8 Er 125/2008 z 23. mája 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru uznesením Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 Er 125/2008 z 23. mája 2019, ktorým okresný súd rozhodol vo výroku I o zastavení exekúcie a vo výroku II o nepriznaní náhrady trov exekúcie sťažovateľovi (ďalej len „napádané uznesenie“).

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že v exekučnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 8 Er 125/2008 rozhodol okresný súd tak, že exekúciu vedenú od 17. januára 2008 o vymoženie sumy 495,68 € na základe návrhu sťažovateľa zo 7. augusta 2015 zastavil z dôvodu, že povinný bol 16. apríla 2012 ex offo vymazaný z Obchodného registra Slovenskej republiky.

3. Zároveň okresný súd vo výroku II napádaného uznesenia rozhodol o nepriznaní náhrady trov exekúcie vo výške 57,86 € sťažovateľovi z dôvodu, že v danom prípade nemožno uložiť náhradu trov ani povinnému z dôvodu jeho zániku, ani oprávnenému, keď tento nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť zánik povinného, a teda mu túto skutočnosť nemožno pričítať ako zavinenu.

4. Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd tým, že mu nepriznal náhradu trov exekúcie, porušil jeho základné právo vlastniť majetok. Podľa sťažovateľa sú trovy exekúcie súčasťou majetku exekútora. Exekútor je povinný vykonať exekúciu, pričom ak je táto neúspešná v dôsledku skutočnosti, ktorú exekútor nemôže ani pri vynaložení náležitej opatrnosti predpokladať a ktorú teda nezavinil, napr. ex offo výmaz právnickej osoby, musí vykonať exekúciu na vlastné náklady, ku svojej škode. Zároveň tak ale, podľa sťažovateľa, vzniká neodôvodnený majetkový prospech na strane oprávneného.

5. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že napádané uznesenie porušilo i jeho právo na súdnu ochranu, keďže zákonné rozhodnutie o trovách konania je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces. Podľa sťažovateľa okresný súd vec nesprávne právne posúdil, keď rozhodol o zastavení exekúcie na základe ustanovenia § 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017, ale mal rozhodnúť podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. h), lebo v skutočnosti ak subjekt zanikol, znamená to, že vlastne nemá majetok. Následne teda mal súd na základe § 203 ods. 2 zaviazat' na náhradu trov exekúcie oprávneného.

Na podporenie svojich záverov sťažovateľ poukázal i na znenie ustanovenia § 200 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého súd rozhodne o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie. Teda rozhodne o tom, kto platí trovy, nie komu sa nepriznávajú.

6. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie rozhodol vo veci nálezom takto:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky..., podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd..., podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 23. mája 2019, vydaným pod sp. zn. 8Er/125/2008.

2. Uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 23. mája 2019, vydané pod sp. zn. 8Er/125/2008, v časti výroku o trovách exekúcie Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia tomuto súdu, aby v nej znova konal a rozhodol.“

II.

Posúdenie vecí ústavným súdom

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či nie sú dané dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré by bránili prijatiu návrhu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti ustanovené zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. Ústavný súd považuje ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

10. Ústavný súd za zjavne neopodstatnené považuje také ústavné sťažnosti, z ktorých už pri predbežnom prerokovaní vyplynie, že namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto potrebné považovať takú sťažnosť, pri ktorej pri predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil také porušenie označeného základného práva alebo slobody, ktoré by malo byť

predmetom posudzovania po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11. Podľa ustálenej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani posúdenie skutkových otázok. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. V predmetnej veci sťažovateľ založil svoje tvrdenie o porušení svojich základných práv a slobôd na názore, že súdny exekútor má vždy nárok na náhradu trov konania pri zastavení exekúcie súdom bez ohľadu na dôvod zastavenia. Tvrdí, že súd nemôže súdnemu exekútorovi náhradu trov nepriznať, môže len rozhodnúť o tom, kto bude trovy exekúcie znášať. Výklad ustanovenia § 203 Exekučného poriadku v podobe obsiahnutej v napádanom uznesení preto považuje za porušujúci jeho základné práva a slobody.

13. Ústavný súd k názoru sťažovateľa uvádza, že ústavný súd už v minulosti opakovane vyslovil, že samotná skutočnosť, že po ukončení exekučného konania nebudú uspokojené všetky nároky súdneho exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom (napr. III. ÚS 351/07, IV. ÚS 236/08, II. ÚS 619/2016-15, I. ÚS 51/2019-17).

14. Obdobný záver vyplýva i z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý v rozhodnutí *Mihal v. Slovenská republika* (sťažnosť č. 23360/08 a č. 31303 z 28. 6. 2011) uviedol, že nemožno hovoriť o porušení práv sťažovateľa súdneho exekútora v prípade, ak súd rozhodol, že neuloží náhradu trov exekúcie ani povinnému, ani oprávnenému z dôvodu, že povinný zanikol (výmazom z obchodného registra, resp. smrťou) bez právneho nástupcu.

15. Uvedená judikatúra poukazuje na osobitné postavenie exekútora, ktorý síce v prípade pridelenia exekučnej veci súdom je túto povinný vykonať, na druhej strane však táto povinnosť je vyvážená výhodami súvisiacimi s výkonom danej profesie, ako je napríklad zaručený nápad veci. Tieto závery majú svoj pôvod v rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie *Van der Musselle v. Belgicko* (rozhodnutie séria A, č. 70 z 23. 11. 1983).

16 Okresný súd v napádanom uznesení uviedol, že Exekučný poriadok vychádza z princípu, že náhradu trov exekúcie znáša povinný. Výnimočne znáša náhradu trov oprávnený, ak trovy exekúcie zaviniel alebo v prípade nemajetnosti povinného. Avšak splnenie podmienok pre stanovenie povinnosti nahradiť trovy exekúcie oprávnenému, ako i rozsah tejto povinnosti, určuje súd. Keďže povinný zanikol, nemohol súd uložiť povinnosť náhrady trov jemu.

17. Podľa okresného súdu uloženie povinnosti nahradiť trovy exekúcie oprávnenému v zmysle ustanovenia § 203 ods. 1 v znení účinnom do 31. marca 2017 predpokladá zavinenie oprávneného na zastavení exekúcie. V danej veci nemohol oprávnený zabrániť zániku povinného – právnickej osoby, a teda o jeho zavinenom konaní nemožno uvažovať. Súd reagoval i na názor sťažovateľa o nemajetnosti povinného a tvrdenia, že súd mal v danom prípade vec posúdiť tak, akoby exekúcia bola zastavená pre nedostatok majetku povinného. Podľa okresného súdu ak povinný už v čase rozhodovania okresného súdu neexistoval, nemohol súd jeho majetnosť posudzovať. Posudzovanie majetnosti prichádza do úvahy, len pokiaľ povinný existuje. Z toho dôvodu neprichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 203 ods. 2 Exekučného poriadku.

18. Napokon okresný súd uviedol i dôvody, pre ktoré nebolo možné v danom prípade postupovať v zmysle ustanovenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku, keďže nešlo o prípad vyhlásenia konkurzu na majetok povinného. Okresný súd poukázal i na judikatúru ústavného súdu, ktorá bola v súlade s ním v odôvodnení napádaného uznesenia uvedenými argumentmi a v zmysle ktorej exekútor, keďže vykonáva svoju činnosť s cieľom dosahovania zisku, teda ako podnikateľ, musí znášať i primeranú mieru podnikateľského rizika, spočívajúcu v tom, že trovy exekúcie mu nemusia byť bezpodmienečne vždy nahradené.

19. V okolnostiach danej veci ústavný súd konštatuje, že existujúca zákonná právna úprava v čase rozhodovania o nároku sťažovateľa negarantovala súdnemu exekútorovi bezpodmienečne právo na náhradu trov exekúcie, a to práve v prípadoch, ak na základe okolnosti danej veci nebolo možné priznať povinnosť náhrady trov exekúcie ani povinnému, a už vôbec nie oprávnenému.

Výklad § 203 Exekučného poriadku, ku ktorému sa priklonil okresný súd, je možným a ústavne akceptovateľným výkladom tohto ustanovenia, nemožno teda napádané uznesenie považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a teda porušujúce práva sťažovateľa.

20. Berúc do úvahy už uvedené, ústavný súd rozhodol, že sťažnosť je potrebné ako celok odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú v zmysle § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu